

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Кафедра геодезії, картографії і кадастру

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми
доц. Шемякін М.В.

« 05 » 09 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи управління земельними ресурсами

Освітній рівень: молодший бакалавр

Галузь знань: 19 «Архітектура та будівництво»

Спеціальність: 193 «Геодезія та землеустрій»

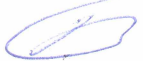
Освітня програма: Геодезія та землеустрій

Факультет: лісового і садово-паркового господарства

Умань – 2023 р.

Робоча програма з навчальної дисципліни «Основи управління земельними ресурсами» для студентів, що навчаються за ОП «Геодезія та землеустрій» :
ОР «Молодший бакалавр» за спеціальністю 193 – «Геодезія
землеустрій». Умань, Уманський НУС, 2023. 12 с.

Розробники:

Боровик П.М. – кандидат економічних наук, доцент кафедри геодезії, картографії і кадастру

Робоча навчальна програма затверджена на засіданні кафедри
геодезії, картографії і кадастру

Протокол № 1 від «01» 09. 2023 року

Завідувач кафедри (Ю.О. Кисельов)

«01» 09. 2023 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства Уманського НУС

Протокол № 1 від «05» 09. 2023 року

Голова (Шемякін М.В.)

«05» 09. 2023 року

1. Опис навчальної дисципліни
«Основи управління земельними ресурсами»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 19 «Архітектура та будівництво»	Обов'язкова	
	Спеціальність: 193 «Геодезія та землеустрій»		
Модулів – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: молодший бакалавр	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		IV	
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		8-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,6 самостійної роботи студента – 3,4 Вид контролю	Освітня програма «Геодезія та землеустрій»	28 год.	
		Практичні	
		32 год.	
		Самостійна робота	
		60 год.	
		іспит	

2. Мета й завдання дисципліни

2.1. Основною метою вивчення дисципліни «Основи управління земельними ресурсами» є формування знань студентів про функціонування системи земельних відносин і землекористування, що дає змогу найбільшою мірою задовольняти потреби суспільства, які пов'язані з використанням землі.

2.2. Завданнями курсу є формування уявлень здобувачів вищої освіти про наукові аспекти використання земельних ресурсів, науково-організаційні, історичні й правові засади формування системи управління земельними ресурсами та державні механізми й технології управління земельними ресурсами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких компетентностей:

- інтегральна:

здатність розв'язувати складні завдання та практичні проблеми міждисциплінарного характеру, що виникають у процесі професійної діяльності в галузі землеустрою та кадастру або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і положень землеустрою і методів проведення землепорядно-кадастрових робіт;

- загальні:

ЗК 1 здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;

ЗК 3 здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово;

ЗК 6 здатність учитися й бути сучасно освіченим, усвідомлювати можливість навчання впродовж життя;

- фахові:

ФК 2 здатність показувати базові знання із суміжних дисциплін – фізики, екології, математики, інформаційних технологій, права, економіки тощо, вміння використовувати їх теорії, принципи та технічні підходи;

ФК 4 здатність виконувати професійні обов'язки в галузі геодезії і землеустрою,

а також досягти таких програмних результатів навчання:

ПРН 1 використовувати усно й письмово технічну українську мову та вміти спілкуватися іноземною (англійською) мовою в колі фахівців із геодезії та землеустрою;

ПРН 3 знати нормативно-правові засади забезпечення питань раціонального використання, охорони, обліку та оцінки земель на національному, регіональному, локальному й господарському рівнях, процедур державної реєстрації земельних ділянок, інших об'єктів нерухомості та обмежень у їх використанні;

ПРН 8 розробляти проекти землеустрою, землевпорядної і кадастрової документації та документації з оцінки земель, складати карти і готувати кадастрові дані із застосуванням комп'ютерних технологій, геоінформаційних систем і цифрової фотограмметрії;

ПРН 11 володіти методами землевпорядного проєктування, територіального й господарського землеустрою, планування використання та охорони земель з урахуванням впливу низки умов соціально-економічного, екологічного, ландшафтнього, природоохоронного характеру та інших чинників;

ПРН 12 володіти методами організації топографо-геодезичного й землевпорядного виробництва від польових вимірювань до менеджменту та реалізації топографічної й землевпорядної продукції на основі використання знань з основ законодавства та управління виробництвом.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівців. З метою ґрунтовного вивчення навчального курсу «Основи управління земельними ресурсами» студент повинен мати належні знання з навчальних дисциплін: землеустрій, оцінка земель, геодезія, земельний кадастр, кадастр населених пунктів, земельне право, природно-заповідні мережі, тощо.

Ґрунтовне вивчення дисципліни дозволяє належним чином освоїти такі дисципліни: проєктування шляхів, моніторинг земель, прогнозування використання земель, планування територій населених пунктів, тощо.

3. Програма навчальної дисципліни

3.1. Зміст тем курсу (лекції)

Модуль 1. Законодавча й теоретична база управління земельними ресурсами

Змістовий модуль 1. Наукові аспекти використання земельних ресурсів.

Тема №1. Земля як цілісний об'єкт управління.

- 1) Земля як предмет, знаряддя й природна умова праці.
- 2) Управлінські аспекти використання земельного фонду.

Topic number 1. Land as a whole object of management.

- 1) The earth is an object, znaryaddy and natural mind pracі.
- 2) Management aspects of winning the land fund.

Тема №2. Основні принципи організації управління земельними ресурсами.

- 1) Головні принципи організації раціонального використання й охорони земель.
- 2) Земельна рента як важіль управління земельними ресурсами.

Змістовий модуль 2. Науково-організаційні засади формування системи управління земельними ресурсами.

Тема №3. Атрибути управління земельними ресурсами як науки.

- 1) Мета й завдання управління земельними ресурсами.
- 2) Наукові принципи, методи та функції управління земельними ресурсами.

Тема №4. Роль управлінської складової у використанні земельних ресурсів.

- 1) Історичні аспекти становлення системи управління земельними ресурсами.
- 2) Роль управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки.
- 3) Правові аспекти функціонування системи управління земельними ресурсами.

Модуль 2. Державні механізми та технології управління земельними ресурсами.

Змістовий модуль 3. Механізми системи управління земельними ресурсами.

Тема №5. Інституційний механізм та інформаційне забезпечення системи управління земельними ресурсами.

- 1) Інституційний механізм системи управління земельними ресурсами.
- 2) Інформаційне забезпечення системи управління земельними ресурсами.

Тема №6. Управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки.

- 1) Землеустрій як функція управління земельними ресурсами.

- 2) Ринок землі в системі управління земельними ресурсами.
- 3) Земельний кадастр як складова системи управління земельними ресурсами.

Змістовий модуль 4. Управлінські аспекти охорони земельних ресурсів.

Тема №7. Управління охороною земельних ресурсів.

- 1) Моніторинг у системі управління земельними ресурсами.
- 2) Прогнозування використання земель у системі управління земельними ресурсами.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем лекцій	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	У тому числі				Усього	У тому числі			
		л	п	практ.	с.р.		л	п	практ.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
МОДУЛЬ 1. ЗАКОНОДАВЧА Й ТЕОРЕТИЧНА БАЗА УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ										
Змістовий модуль 1. Наукові аспекти використання земельних ресурсів										
Тема 1. Земля як цілісний об'єкт управління. Topic number 1. Land as a whole object of management.	16	4		4	8					
Тема 2. Основні принципи організації управління земельними ресурсами	16	4		4	8					
Разом за змістовим модулем 1	32	8		8	16					
Змістовий модуль 2. Науково-організаційні засади формування системи управління земельними ресурсами										
Тема 3. Атрибути управління земельними ресурсами як науки	16	4		4	8					
Тема 4. Роль управлінської складової у використанні земельних ресурсів	16	4		4	8					
Разом за змістовим модулем 2	32	8		8	16					
МОДУЛЬ 2. ДЕРЖАВНІ МЕХАНІЗМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ										
Змістовий модуль 3. Механізми системи управління земельними ресурсами										
Тема 5. Інституційний механізм та інформаційне забезпечення системи управління	17	4		4	9					

земельними ресурсами										
Тема 6. Управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки	18	6		4	8					
Разом за змістовим модулем 3	35	10		8	17					
Змістовий модуль 4. Управлінські аспекти охорони земельних ресурсів										
Тема 7. Управління охороною земельних ресурсів	21	2		8	9					
Разом за змістовим модулем 4	21	2		8	11					
Усього годин	120	28		32	60					

5. Теми практичних занять

№ з/п	Модуль, змістовий модуль	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1	I.1	Земля як цілісний об'єкт управління Land as a whole object of management.	4	
2	I.1	Основні принципи організації управління земельними ресурсами	4	
3	I.2	Атрибути управління земельними ресурсами як науки	4	
4	I.2	Роль управлінської складової у використанні земельних ресурсів	4	
5	II.3	Інституційний механізм та інформаційне забезпечення системи управління земельними ресурсами	4	
6	II.3	Управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки	4	
7	II.4	Управління охороною земельних ресурсів	8	
Разом			32	

6. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Земля як цілісний об'єкт управління	8	
2	Основні принципи організації управління земельними ресурсами	8	
3	Атрибути управління земельними ресурсами як науки	8	
4	Роль управлінської складової у використанні земельних ресурсів	8	
5	Інституційний механізм та інформаційне забезпечення системи управління земельними ресурсами	9	
6	Управління земельними ресурсами в умовах ринкової економіки	8	
7	Управління охороною земельних ресурсів	11	
Разом		60	

7. Методи навчання

Система методів навчання включає *словесні* (лекції з елементами пояснення, розповіді, евристичної бесіди), *наочні* (демонстрація схем) та *практичні* (заповнення таблиць, побудова схем тощо) методи, а також роботу з літературою, виконання практичних завдань, складання рефератів під час самостійного вивчення тем дисципліни.

8. Методи контролю

Усне та письмове опитування, тестування, перевірка контрольних (у тому числі модульних) робіт.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1				Модуль 2				Іспит	Сума
ЗМ1	МК1	ЗМ2	МК2	ЗМ3	МК3	ЗМ4	МК4	30	100
8	10	8	10	8	10	8	8		

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА НАЦІОНАЛЬНА	ОЦІНКА ECTS	ВИЗНАЧЕННЯ ECTS	КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ З ДИСЦИПЛІНИ
Відмінно	A	Відмінно-відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82 – 89
	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю помилок	74 – 81
Задовільно	D	Задовільно – непогано, але із значною кількістю недоліків	64– 73
	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60 – 63
Незадовільно	FX	Незадовільно – потрібно додатково попрацювати перед тим, як отримати позитивну оцінку	35 – 59
	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота	0 – 34

11. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до виконання практичних робіт із дисципліни «Основи управління земельними ресурсами» / Уклад. Ю.О. Кисельов. – Умань: УНУС, 2019. – 32 с.

2. Рудий Р.М., Кисельов Ю.О., Боровик П.М., Шемякін М.В., Удовенко І.О., Лозинський В.А., Прокопенко Н.А. Основи управління земельними ресурсами. Методичні вказівки для підготовки до практичних занять та самостійного вивчення дисципліни студентами освітнього рівня «Бакалавр», освітньої програми «Геодезія та землеустрій» спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій». Умань: Редакційно-видавничий центр УНУС, 2022. 24 с.

12. Список рекомендованої літератури

Базова

1. Третяк А. М., Дорош О. С. Управління земельними ресурсами: Навч. посіб. — К.: ТОВ “ЦЗРУ”, 2006. — 462 с.

2. Управління земельними ресурсами : конспект лекцій (для магістрів спеціальності 193 – Геодезія та землеустрій) / І.С. Глушенкова, Т.В. Анопрієнко, І.В. Кошкалда, О.М. Трегуб; Харків. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 85 с.

Допоміжна

1. Третяк А. М. Земельні ресурси України та їх використання: Посібник / А. М. Третяк, Д. І. Бабміндра. — К.: ТОВ “ЦЗРУ”, 2003. — 143 с.

2. Третяк А. М. Наукові основи землеустрою. — К.: ТОВ “ЦЗРУ”, 2002. — 342 с.

3. Управління земельними ресурсами: [навчальний посібник] / Г.І. Шарий, В.В. Тимошевський, Р.А. Міщенко, І.А. Юрко. – Полтава: ПолтНТУ, 2019. – 172 с

4. Управління земельними ресурсами : конспект лекцій (для магістрів спеціальності 193 – Геодезія та землеустрій) / І. С. Глушенкова, Т. В. Анопрієнко, І. В. Кошкалда, О. М. Трегуб; Харків. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 85 с.

5. Горлачук В. В. Управління земельними ресурсами : Практикум для студентів спеціальності 193 Геодезія та землеустрій / В. В. Горлачук, О. В. Лазарева – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. – 88 с.

Інформаційні ресурси

1. Комплексна програма дій у сфері управління земельними відносинами та геопросторових даних. URL: <http://zakarpatska.land.gov.ua/derzhheokadastr-pidpysavkompleksnu-prohramu-dii-u-sferi-upravlinnia-zemelnyyvidnosynamy-ta-heoprostorovykh-danykh>. (дата звернення: 25.08.2023).

2. Поняття та мета управління земельними ресурсами // URL: <https://buklib.net/books/35323>. (дата звернення: 25.08.2023).

13. Зміни в робочій програмі на 2023-2024 навчальний рік

В 2023-2024 навчальному році уточнено розподіл годин, передбачених на вивчення дисципліни (години на лекційні та практичні заняття) та оновлено список використаних джерел, а також методичне забезпечення викладання дисципліни.